

Klasa IITB(g)
przedmiot -dokumentacja budowlana
nauczyciel -M.Zalóg artecha@o2.pl

19.05.2020r.i 20.05.2020r.(dwie jednostki lekcyjne)

Temat :Perspektywa rysunkowa.

Zapoznaj się z informacjami dotyczącymi zasad rysowania elementów w perspektywie ,a następnie odpowiedz na pytania i wykonaj zalecane ćwiczenie rysunkowe.

Mimo że prostopadłościenne przedmioty mają równoległe krawędzie, rysujemy je w taki sposób tylko wtedy, gdy są niewielkie. Mamy wówczas do czynienia z rysunkiem izometrycznym, o którym była mowa na początku rozdziału 5. Rysując większe bryły, na przykład budynki i budowle, posługujemy się perspektywą, ponieważ takie rysunki oddają rzeczywistość w podobny sposób, w jaki widzi swoje otoczenie człowiek.

Jeżeli staniemy na otwartej przestrzeni, możemy zobaczyć linię horyzontu, która na wysokości naszych oczu oddziela ziemię od nieba. Możemy też wtedy zaobserwować, że linie, które w rzeczywistości są równoległe, zbiegają się na horyzoncie w jednym punkcie. Widzimy również, że w miarę oddalania się przedmioty pozornie maleją. Zjawisko zbieżności linii możemy zaobserwować nawet wtedy, gdy teren nie jest całkowicie otwarty. Ilustracją tego zjawiska są zdjęcia architektury przedstawione na rysunku 10.11.

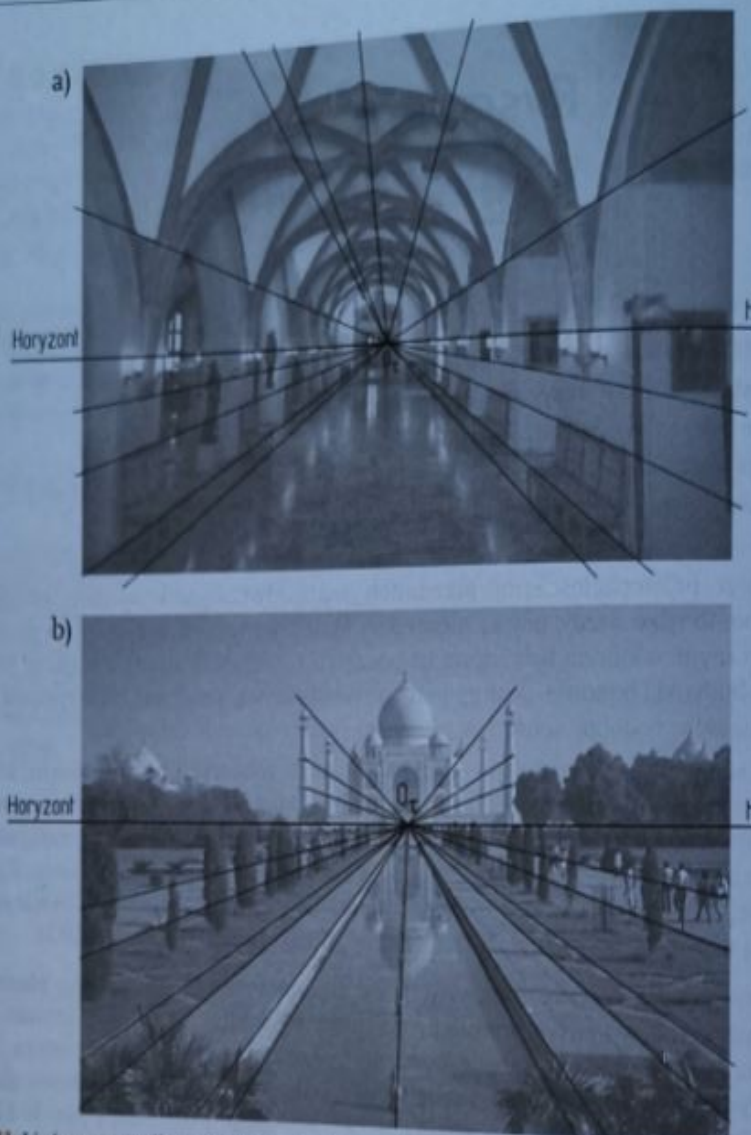
Rysunek perspektywiczny to taki rzut na jedną płaszczyznę (zwaną rzutnią, płaszczyzną obrazu lub tłem), w którym promienie rzutowane wychodzą ze środka rzutowania leżącego poza tą płaszczyznę. Środek rzutowania pokrywa się z okiem obserwatora. Rodzaj perspektywy, a tym samym m.in. liczba punktów zbieżności, zależy od ustawienia płaszczyzny obrazu i oka obserwatora względem obrazowanego przedmiotu (rys. 10.12). Jeśli płaszczyzna obrazu jest pionowa, punkty zbieżności poziomych linii równoległych leżą na linii horyzontu.

Warto też zwrócić uwagę, że:

- wielkość kątów w płaszczyznach równoległych do płaszczyzny obrazu (np. ściana frontowa budynku na rys. 10.12a) nie ulega zmianie;
- odcinki pionowe lub poziome równoległe do płaszczyzny obrazu nie zmieniają w perspektywie kierunku (nadal są pionowe lub poziome), ale sprawiają wrażenie coraz krótszych w miarę oddalania się od obserwatora.

Szkicowanie rysunków w perspektywie nie jest zbyt trudne, jeśli przestrzega się pewnych zasad i kolejności postępowania. Pierwszą czynnością zawsze powinno być wyznaczenie na płaszczyźnie rysunku linii naszych oczu, czyli linii horyzontu¹.

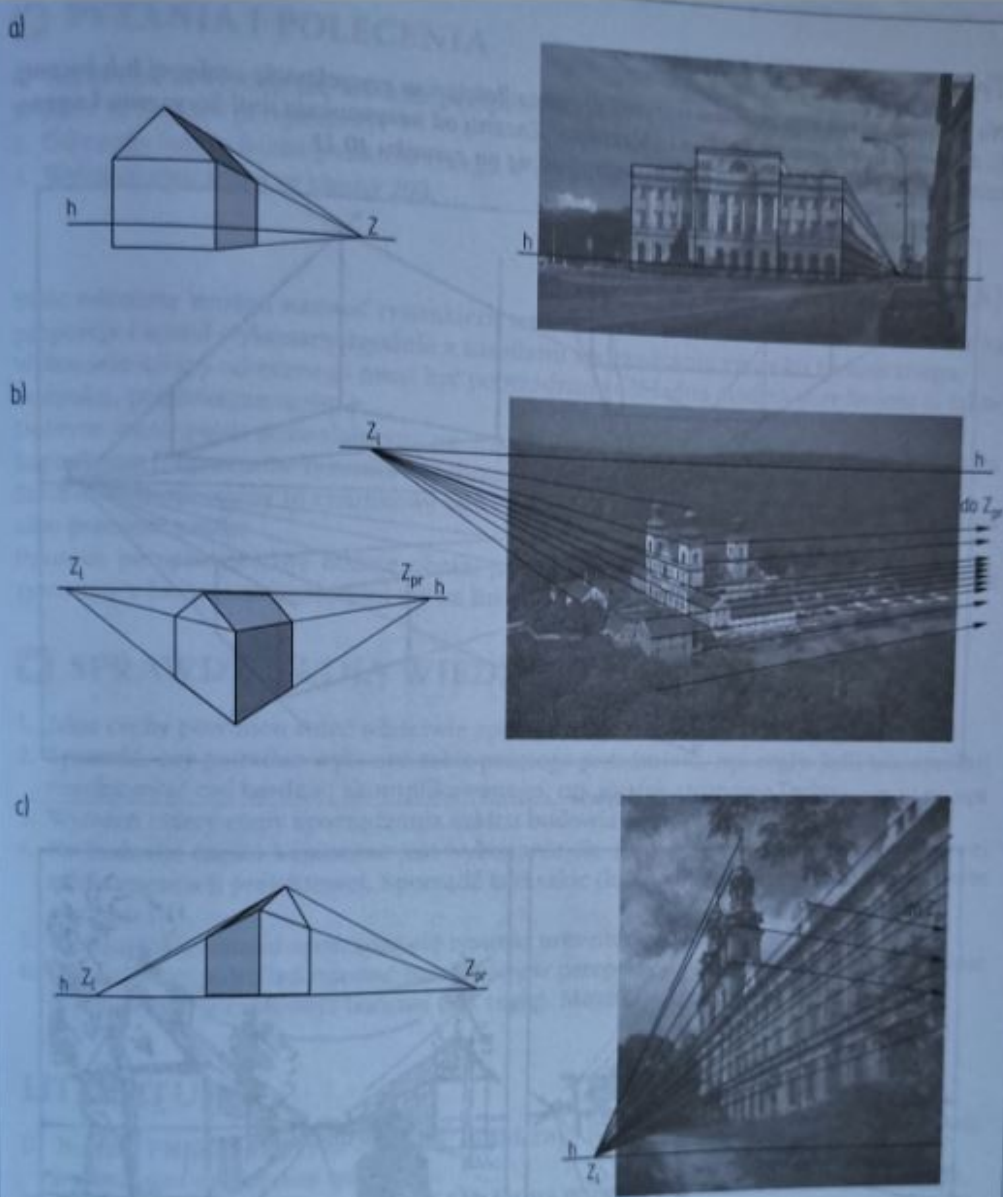
¹ Linia horyzontu na rysunku – linia przecięcia się *płaszczyzny horyzontu* (tj. poziomej płaszczyzny przechodzącej przez oko obserwatora) z *płaszczyzną obrazu* (tj. pionową płaszczyzną usytuowaną między obserwatorem a przedmiotem, na której tworzy się obraz perspektywiczny tego przedmiotu).

Rys. 10.11. Linie prostopadłe do płaszczyzny obrazu zbiegają się zawsze w tzw. punkcie głównym O , leżącym na horyzontie h w miejscu przecięcia go prostą prostopadłą do płaszczyzny obrazu i przechodzącą przez tzw. środek rzutowania, czyli oko obserwatora (fot. a – PhotoDisc/FPM, fot. b – Paweł Pierściński/WSiP)

Gdy szkicujemy obiekt rzeczywisty, liczba punktów zbiegu jego krawędzi zależy nie tylko od kształtu tego obiektu, lecz także od jego usytuowania względem płaszczyzny obrazu¹. Na przykład krawędzie ścian prostopadłościennych o podstawach poziomych i ścianach bocznych nierównoległych do płaszczyzny obrazu mają zwykle dwa punkty zbiegu (rys. 10.13). Jeden punkt zbiegu mają tylko prostopadłościanny usytuowane czołowo, tzn. o ścianach równoległych lub prostopadłych do płaszczyzny obrazu i kierunku patrzenia (np. prostopadłościennych w lewym górnym rogu na rys. 10.13).

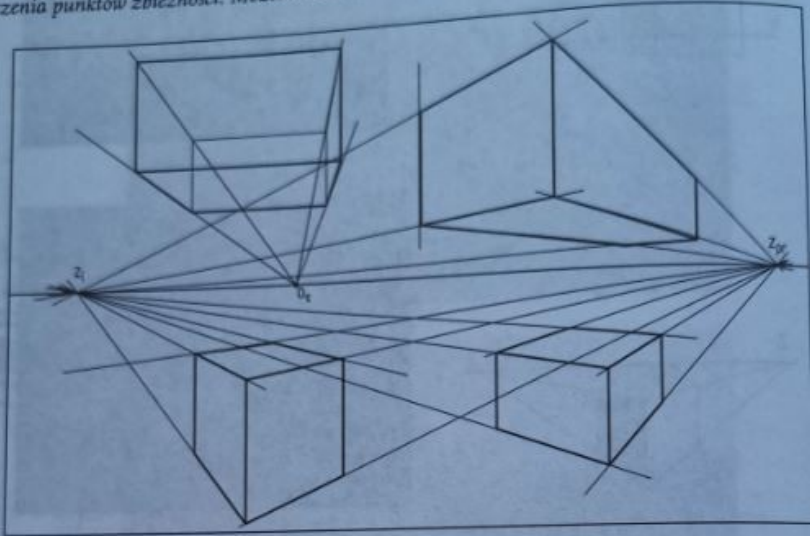
¹ Jeśli obserwator zmienia miejsce, z którego spogląda na rysowany obiekt, zmienia także usytuowanie płaszczyzny obrazu, ponieważ w rysunku perspektywicznym przyjmuje się, że jest ona zawsze prostopadła do kierunku patrzenia (tj. linii przechodzącej przez oko obserwatora) w płaszczyźnie horyzontu.

Rys. 10.12. Rodzaje perspektywy: a) perspektywa czołowa – ściany przedstawianego przedmiotu są równoległe lub prostopadłe do pionowej płaszczyzny obrazu (rzutni), więc prostopadłe do niej krawędzie przedmiotu schodzą się na rzucie w jednym punkcie zbiegu, a krawędzie poziome i pionowe przedstawia się jako proste poziome i pionowe (fot. W. Wojtowicz/Putto/ WSiP); b) perspektywa boczna z lotu ptaka (horyzont jest wysoko nad płaszczyzną podstawy budynku) – płaszczyzna obrazu jest pionowa i mamy dwa punkty zbiegu równoległych krawędzi poziomych (fot. L. Zielaskowski/WSiP). c) perspektywa boczna żabia (horyzont pokrywa się z płaszczyzną podstawy budynku) – płaszczyzna obrazu jest pionowa i również mamy dwa punkty zbiegu równoległych krawędzi poziomych (fot. P. Pierściński/WSiP)

Trochę poćwicz

Na arkuszu gładkiego papieru narysuj prostopadłościan w perspektywie czołowej lub bocznej, tj. z jednym lub dwoma punktami zbieżności. Zaczynij od narysowania linii horyzontu i wyznaczenia punktów zbieżności. Możesz wzorować się na rysunku 10.13.

Rys. 10.13. Prostopadłościan w perspektywie

Rys. 10.14. Przykłady szkiców ulic w perspektywie

Jak już wcześniej stwierdziliśmy, rysunki w perspektywie są najbardziej podobne do obrazów widzianych przez człowieka i właśnie dlatego projektant, zamierzający pokazać wygląd nowego budynku, posłuży się rysunkiem w perspektywie. Każdy, kto zna podstawy rysunku i zasady perspektywy, może naszkicować fragment otaczającej go rzeczywistości, na przykład obraz uliczki (rys. 10.14).

Pytania :

- 1.Czym charakteryzuje się rysunek perspektywiczny?
- 2.Jakie są rodzaje perspektywy?
- 3.Od czego zależy liczba punktów zbiegu w rysunku perspektywicznym?
- 4.Wykonaj ćwiczenie na stronie powyżej (na podstawie rysunku 10.13).